

Asia: VN/16835/2024

Lausuntopyyntö etukäteismaksusta tuomioistuimissa

Lausunnonantajan lausunto

Miten katsotte etukäteismaksun vaikuttavan asianosaisen harkintaan asiansa saattamisesta tuomioistuimen ratkaistavaksi?

Pirkanmaan hyvinvointialue katsoo, että tilanteessa, jossa asianosaisena ja asian vireille panijana on julkinen organisaatio, etukäteismaksun suuruudella saattaa olla vaikutusta asian vireille panoon tuomioistuimessa.

Suurin osa sosiaali- ja terveydenhuollon yksilöasioista on säädetty tuomioistuinmaksulaissa maksuttomiksi, joten ehdotuksella ei olisi suurta vaikutusta hyvinvointialueen asiakkaisiin.

Hyvinvointialuelain mukaisia aluevalituksia tulee vireille muutamia vuositasolla ja näistä on säädetty oikeudenkäyntimaksu. Näitä ovat muun muassa virkojen täyttämistä ja palveluverkkokokonaisuutta koskevat aluevalitukset sekä muut yksittäiset asiat. Tällöin etukäteismaksussa asianosaisen on punnittava oikeudellinen riski suhteessa taloudelliseen menetykseen. Yksityisille asetettava etukäteismaksu ei saa olla liian suuri, jottei kynnys nouse liian korkealle asian vireille saattamisesta (suhteellisuusperiaate).

Onko teillä muuta lausuttavaa?

Hyvinvointialue pitää erittäin tärkeänä, ettei tällä hetkellä maksuttomia asioita muuteta maksullisiksi tai etukäteismaksua vaativiksi. Suurin osa sosiaali- ja terveydenhuollon asioista on säädetty tuomioistuinmaksulaissa maksuttomiksi. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on yhä enemmän asiakkaita ja potilaita, joilla on merkittäviä vaikeuksia esimerkiksi asiakasmaksujen maksamisessa. Sosiaali- ja terveydenhuollon muutoksenhakuasioissa oikeudenkäyntimaksun käyttöönotto aiheuttaisi näille ihmiselle aidon esteen lakisääteisten oikeusturvakeinojen käyttämiselle.

Mikäli asioita muutettaisiin maksullisiksi, aiheuttaisi se kustannuksia välillisesti myös hyvinvointialueelle: asianosaiset hakisivat maksuihin ehkäisevää tai täydentävää toimeentulotukea, joka kuuluu hyvinvointialueen järjestämisvelvollisuuteen eli mahdollisesti myös hyvinvointialueen kustannettavaksi.

Segerman Susanna
Pirkanmaan hyvinvointialue - hallintojohtaja Miia Luukko